

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/151/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5815201121
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5815201121.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Urbanovej a členov senátu JUDr. Yvety Dzugasovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v právnej veci žalobkyne: G. O., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX M. XXX, štátna občianka SR, zastúpenej spoločnosťou: JUDr. Dušan Serek advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Nová Doba 489/15, 027 43 Nižná, IČO: 42 349 362, proti žalovanej: K. R., rod. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX M.X, štátna občianka SR, zastúpenej Mgr. Evou Luticovou, advokátkou, so sídlom T. XX, XXX XX U., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 7C/66/2015-49 zo dňa 29. mája 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Námestovo č.k. 7C/66/2015-49 zo dňa 29. mája 2019 vo výroku II.
m e n í t a k , že žalobu v celom rozsahu z a m i e t a .

Žalovaná m á voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

O p r a v u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/151/2018 v jeho prvej vete výroku tak, že táto má správne znieť:

Rozsudok Okresného súdu Námestovo č.k. 7C/66/2015-49 zo dňa 29. mája 2017 vo výroku I.
m e n í t a k , že žalobu v celom rozsahu z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že žalobkyňa je vlastníčkou pozemku evidovaného ako E KN parc. č. 1074 - orná pôda o výmere 7194 m², ktorý je zapísaný na liste vlastníctva (ďalej aj „LV“) č. XXXX pre obec a k.ú. M., v podiele 2/5, ktorý podiel je evidovaný pod B2 na uvedenom LV (výrok I.). Súčasne uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v plnej výške, vyčíslené v uznesení, vydanom po právoplatnosti rozsudku (výrok II.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenou súdu dňa 02.03.2015 žalobkyňa žiadala, aby súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Žalobu odôvodnila tým, že je evidovaná v katastri nehnuteľností ako spoluvlastníčka pozemku, ktorý je špecifikovaný vo výrokovej časti I/ rozsudku, pod B2 v podiele 2/5, pričom žalovaná je evidovaná ako duplicitná výlučná vlastníčka tohto pozemku, pod B5. Žalobkyňa bola zapísaná ako spoluvlastníčka pozemku na základe notárskeho osvedčenia o držbe N 281/94, NZ 495/97 zo dňa 18. 06. 1997, ktoré bolo do katastra nehnuteľností zapísané dňa 19.02.1999. Pozemok bol pôvodne zapísaný v komasačnom hárku č. XXXX pre obec a k.ú. M.. Žalovaná bola zapísaná ako duplicitná vlastníčka pozemku titulom kúpnej zmluvy zo dňa 09. 12. 1992, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 03. 09. 1993 a kúpnej zmluvy zo dňa 17.11.1991, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 11.05.2011. Žalobkyňa zápisom do katastra nehnuteľností na základe osvedčenia o držbe nadobudla

postavenie oprávnenej držiteľky pozemku a ku dňu 19. 02. 2009 sa stala vlastníčkou pozemku v podiele 2/5. Na základe vykonaného dokazovania a vychádzajúc z ust. § 134 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1 až 3 zákona č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam v znení účinnom do 30.11.2000 konajúci súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Žalobkyňa sa žalobou domáha určenia vlastníctva k pozemku, ktorý je evidovaný ako E KN parc. č. 1074 - orná pôda vo výmere 7194 m², ktorý je zapísaný na LV č. XXXX pre obec a k.ú. M., v podiele 2/5. Z označeného listu vlastníctva zistil, že žalobkyňa je na tomto LV evidovaná pod B2 v podiele 2/5 a žalovaná pod B5 v podiele 1/1. Pri oboch týchto zápisoch je uvedená poznámka, že došlo k narušeniu hodnovernosti údajov katastra v zmysle § 70 zákona č. 162/1995 Z. z. katastrálneho zákona - duplicita vlastníctva pozemku E - KN parcela č. 1074 na základe listín kúpnej zmluvy V-1671/93 zo dňa 03.09.1993 v podiele 1/3, kúpnej zmluvy V-193/94 zo dňa 10.02.1994 v podiele 2/3 a osvedčenia o držbe Z-402/93 (N 37/93) zo dňa 08.04.1993 v podiele 2/5, osvedčenia o držbe Z-1163/97 (N 281/94) zo dňa 18.06.1997 v podiele 2/5, komasácie v podiele 1/5 - 110/11. Na základe tohto zápisu v katastri nehnuteľností okresný súd dospel k záveru, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože v katastri nehnuteľností je k predmetnému pozemku evidované vlastníctvo duplicitne - na ňu aj na žalovanú. Žalovaná sa proti žalobe bránila tým, že v konaní nie je splnená podmienka úplného okruhu subjektov na stranách sporu. Tvrdila, že konania by sa mali zúčastniť všetci evidovaní spoluvlastníci pozemku. Túto jej námietku súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Konštatoval, že pokiaľ sa žalobkyňa domáha určenia vlastníctva k podielu, o ktorom tvrdí, že je jeho vlastníčkou, len vo vzťahu k žalovanej, nie je dôvod, aby sa konania zúčastnili aj ďalší evidovaní spoluvlastníci pozemku. V danej súvislosti súd prvej inštancie poukázal aj na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 22Cdo 63/2011, podľa ktorého podielový spoluvlastník sa za podmienok ustanovených v § 80 písm. c/ OSP (teraz § 137 písm. c/ CSP) môže domáhať určenia, že mu patrí spoluvlastnícke právo a v akom podiele, pričom je nesprávny názor, že v konaní o určenie spoluvlastníctva sa musia na jednej procesnej strane zúčastniť vždy všetci spoluvlastníci, ktorí sa vymedzujú vo vzťahu k druhej skupine spoluvlastníkov.

3. K vecnej stránke žaloby mala žalovaná námietku, že žalobkyňa nespĺnila podmienku oprávnenej držby, pretože ako uviedla, jej otec vstúpil do držby pozemku na základe ústnej kúpnej zmluvy, navyše uzatvorenej nie priamo s pozemkovoknižným vlastníkom, ale s jeho bratom. Podľa názoru žalovanej skutočnosť, že osoba bola zapísaná ako vlastníč do katastra nehnuteľností na základe osvedčenia o držbe, nezavahuje súd v prípadnom súdnom konaní povinnosti zisťovať okolnosti oprávnenej držby takejto osoby. Doplnila, že v období pred novelou zákona č. 293/1992 Zb. zákonom č. 393/2000 Z.z. notár nemal povinnosť skúmať, či žiadateľ o vydanie osvedčenia o držbe splnil podmienky oprávnenej držby, v dôsledku čoho došlo k uskutočneniu viacerých pochybných zápisov vlastníkov do katastra nehnuteľností, čo bolo aj dôvodom zmeny zákona č. 293/1992 Zb. Ani túto námietku žalovanej voči žalobe okresný súd neakceptoval. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobkyňa bola ako vlastníčka pozemku v podiele 2/5 do katastra nehnuteľností zapísaná na základe osvedčenia o držbe, dňa 19.02.1999. Týmto zápisom nadobudla v zmysle v tom čase účinného znenia ustanovenia § 2 ods. 3 zákona postavenie oprávnenej držiteľky a toto postavenie nestratila ani zmenou zákona, čo skonštatoval aj Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku sp.zn. 6Cdo 47/2012 zo dňa 30.04.2013. Uplynutím desiatich rokov od zápisu žalobkyne do katastra nehnuteľností vlastníctvo k pozemku nadobudla vydržaním. Skutočnosť, kedy sa žalovaná reálne dozvedela o zápise žalobkyne do katastra nehnuteľností (tvrdí, že až počas konania ROEP) je vo vzťahu k uplynutiu desiatich rokov od zápisu žalobkyne do katastra nehnuteľností bez právneho významu. Vo vzťahu k argumentácii žalovanej, že žalobkyňa nemohla byť pri vstupe do držby pozemku dobromyseľná, že jej vec patrí, pretože jej právny predchodca, ktorý vec držal pred ňou, nebol dobromyseľný, keď do užívania pozemku vstúpil na základe ústnej kúpnej zmluvy, navyše uzatvorenej s nevlastníkom, súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa v konaní netvrdila, že si započítava oprávnenú držbu svojho právneho predchodcu. Z uvedeného dôvodu je irelevantná námietka žalovanej, či právny predchodca žalobkyne bol alebo nebol dobromyseľný. Postavenie oprávnenej držiteľky nadobudla žalobkyňa priamo zo zákona zápisom do katastra nehnuteľností a preto nie je dôvod skúmať, či v čase, keď pred notárom spísala osvedčenie o držbe, splnila podmienky oprávnenej držby. V opačnom prípade by bolo ustanovenie § 2 ods. 2 a 3 zákona a v podstate aj samotná úprava zákona č. 293/1992 Zb. v znení účinnom do 30.11.2000 nadbytočné, keďže účelom tejto právnej úpravy bolo zjednodušiť pozíciu držiteľov nehnuteľností vo vzťahu k splneniu podmienok vydržania a nadobudnutia vlastníckeho práva. Nakoľko žalobkyňa sa uplynutím desiatich rokov od zápisu do katastra nehnuteľností dňa 19.02.2009

stala vlastníčkou pozemku v podiele 2/5, žalovaná svoje vlastnícke právo k tomuto podielu stratila. Žalobkyňa preukázala vlastnícky titul k pozemku v podiele 2/5, okresný súd preto žalobe vyhovel.

4. Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil aplikáciou ust. § 255 ods. 1 CSP a žalobkyňa, ktorá mala plný úspech vo veci, priznal nárok na ich náhradu v plnej výške, s tým, že o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením.

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná, ktorá sa domáhala jeho zmeny tak, že odvolací súd žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietne a prizná žalovanej voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania.

6. Uviedla, že podľa jej názoru rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsudok okresného súdu nie je podľa jej názoru súladný so zákonom, Ústavou SR, ako aj právnymi princípmi platnými v Slovenskej republike. Žalovaná považuje rozsudok okresného súdu za nespravodlivý a má za to, že zo strany konajúceho súdu nebola jej legitímne nadobudnutému vlastníckemu právu poskytnutá náležitá ochrana. V danej súvislosti odvolateľka poukázala na možnosť súdu odkloniť sa od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v prípade, ak je takýto odklon dôkladne a presvedčivo odôvodnený (článok 2 ods. 3 CSP). Na podporu svojej argumentácie žalovaná poukázala aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 551/2012 zo dňa 30. januára 2013 a I.ÚS 564/2012 zo dňa 29.05.2013. Zároveň uviedla, že nesúhlasí s argumentáciou predostretou Najvyšším súdom SR v jeho rozhodnutí sp. zn. 6Cdo 47/2012 zo dňa 30.04.2013 (ďalej aj „judikát“). Zákon č. 293/1992 Zb. priniesol špeciálnu úpravu o možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním. Jeho účelom bolo najmä urýchliť a zjednodušiť podmienky a postup pri zápise neevidovaných vlastníckych vzťahov a tým tieto neevidované právne vzťahy k nehnuteľnostiam usporiadať. Zjednodušenie a urýchlenie postupu spočívalo v zavedení inštitútu osvedčenia o držbe, ktoré vydal notár po splnení stanovených „formálnych náležitostí“, ktoré spočívali v predložení informácií potrebných pre identifikáciu príslušnej nehnuteľnosti a označení skutočností preukazujúcich spôsob získania nehnuteľnosti navrhovateľom alebo jeho právnym predchodcom ako aj v predložení čestného vyhlásenia dvoch, vo veci nezaujatých svedkov, znalých miestnych pomerov, ktorí sa vyjadrili k spôsobu získania nehnuteľnosti navrhovateľom a zároveň vyjadrenie od obce v územnom obvode, v ktorej sa takáto nehnuteľnosť nachádzala, k okolnostiam dôležitým na vydanie osvedčenia. Samotný notár však nebol zo zákona povinný skúmať pravdivosť predložených informácií a dokumentov. Mohlo sa teda stať, (čo sa nepochybne i vo viacerých prípadoch stalo), že podmienky na vydanie osvedčenia síce formálne boli splnené, ale tieto neboli postavené na objektívne existujúcej skutočnosti. Vydaním osvedčenia o držbe a jeho vkladom do príslušného katastra nehnuteľností tak nastala skutočnosť, kedy sa v niektorých prípadoch z držiteľa, ktorý nemohol byť v zmysle § 130 Občianskeho zákonníka so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, stal držiteľ oprávnený, a to na základe zákonnej prezumpcie a často na úkor oprávnených vlastníkov nehnuteľnosti. Skutočnosť, že predmetná práva úprava platná v období od 01.01.1996 do 30.11.2000 nezohrala takú úlohu v úprave vlastníckych vzťahov ako sa predpokladalo (a aká vyplývala zo samotného účelu citovaného zákona), ale skôr naopak, vniesla neistotu do právnych vzťahov týkajúcich sa nehnuteľností, vyplýva aj z dôvodovej správy k zákonu č. 393/2000 Z.z., ktorým boli ustanovenia § 2 až § 9 zákona č. 293/1992 Zb. zrušené. Zo znenia dôvodovej správy k citovanej novele zákona zároveň vyplýva, že jej cieľom bolo legislatívne zamedziť možnosti získania nehnuteľnosti vydržaním podvodným konaním. Je teda zrejmé, že aj samotný zákonodarca si uvedomoval nedostatky tejto právnej úpravy, a preto ich v celom rozsahu zrušil a nahradil ich precizovanou úpravou § 63 zákona č. 323/1992 Zb. Notárskeho poriadku, ktorá stanovila podmienky vydávania notárskych osvedčení o nadobudnutí alebo iného vecného práva vydržaním prísnejšie, za súčasnej povinnosti notára skúmať pri vydaní osvedčenia formou notárskej zápisnice, či žiadateľ preukáže splnenie podmienok vydržania alebo nie. Uvedený úmysel zákonodarcu zabrániť vydržaniu podvodným konaním podľa pôvodne platného znenia zákona č. 293/1992 Zb. však nebadat' v úvahách Najvyššieho súdu SR v jeho judikáte, a ani v samotnom rozsudku prvoinštančného súdu. Súd sa v predmetnej veci pri interpretácii oprávnenosti držby obmedzil na aplikáciu ustanovenia zákona č. 293/1992 Zb., no žiadnym spôsobom neaplikovali ustanovenia zákona č. 393/2000 Z. z. a úmysel zákonodarcu obsiahnutý v tomto právnom predpise. Z judikátu vyplýva, že pri riešení intertemporality prijatej novely zákonom č. 393/2000 Z.z. sa súd spravoval základnou zásadou vyplývajúcou z § 854 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej sa novou právnou úpravou spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred účinnosťou tejto úpravy, no vznik právnych vzťahov a nároky z nich vzniknuté sa posudzujú podľa právnych predpisov platných v čase ich vzniku. Tento zákaz retroaktivity slúži na ochranu existujúcich práv nadobudnutých v minulosti pred ich neprípustným odňatím z dôvodu

zmeny zákona. V zmysle tejto zásady má Najvyšší súd SR za to, že raz (zo zákona) nadobudnuté právo oprávnenej držby na dobu desiatich rokov je právo, ktoré nemožno (zmenou právnej úpravy) odňať. Zároveň najvyšší súd vo svojom rozhodnutí považuje okamih vkladu notárskeho osvedčenia o držbe do katastra nehnuteľnosti podľa zákona č. 293/1992 Zb. za „nadobudnutie postavenia oprávneného držiteľa, zaručené po dobu desiatich rokov“. Podmienku oprávnenej držby mala osoba zapísaná v katastri nehnuteľností ako vlastník (s postavením oprávneného držiteľa) podľa citovaného zákona splniť bez ďalšieho. Takýto záver Najvyššieho súdu SR navodzuje dojem, že osoba takéhoto „oprávneného“ držiteľa nemohla byť svojej „oprávnenej“ držby zbavená, a teda že prezumpcia oprávnenosti držby nemohla byť vyvrátená (a to zrejme ani v prípade, ak by bola namietaná pred uplynutím desaťročnej vydržacej doby). Ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 293/1992 Zb. síce stanovili možnosť narušenia postavenia „oprávneného držiteľa“, ak sa iná osoba domáhala svojho vlastníckeho práva počas desiatich rokov od vkladu osvedčenia o vydržaní do katastra nehnuteľností, avšak táto možnosť zanikla 30.11.2000, kedy nadobudla účinnosť novela uvedeného zákona učená zákonom č. 393/2000 Z.z. Týmto právnym predpisom boli zrušené akékoľvek právne možnosti skutočného vlastníka nehnuteľnosti namietnuť oprávnenosť držby. Vychádzajúc z uvedenej argumentácie nastáva stav, kedy by iná osoba (vlastník) mohla svoje právo v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 293/1992 Zb. uplatniť len od 01.01.1996 do 30.11.2000, t.j. počas účinnosti predmetnej právnej úpravy. Po tomto dátume by o túto možnosť v dôsledku zmeny zákona prišla. Ak by skutočný vlastník bránil svoje vlastnícke právo po 30.11.2000 v súdnom konaní podľa iných ustanovení právneho poriadku, bol by zrejme v takýchto konaniach neúspešný. Akceptáciou výkladu o právnych následkoch prijatia novely (zákona č. 393/2000 Z.z.) uvedeného v judikáte je nutné akceptovať vytvorenie inštitútu „nedotknuteľného oprávneného držiteľa“ na jednej strane a odobratie akejkoľvek možnosti inej osoby domáhať sa svojho vlastníctva voči takému držiteľovi. Takýto záver je však podľa názoru odvolateľky právne neudržateľný a je potrebné ho odmietnuť. Navyše právny názor Najvyššieho súdu SR uvedený v judikáte, z ktorého vychádzal aj súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí o tom, že momentom zápisu notárskeho osvedčenia vydaného podľa zákona nadobudla osoba v ňom uvedená postavenie oprávneného držiteľa a toto postavenie nestratila zmenou zákona, pričom po uplynutí desiatich rokov nadobudla k nehnuteľnostiam vlastnícke právo vydržaním, ako aj záver o tom, že nadobudnutie postavenia oprávnenej držiteľky zo zákona predstavuje takú skutočnosť, ktorá marí dôvodnosť skúmania, či v čase pred spísaním osvedčenia o držbe pred notárom boli splnené podmienky oprávnenej držby, je v rozpore s právnym názorom prezentovaným Najvyšším súdom SR v uznesení sp. zn. 2Cdo 191/2009 zo dňa 29.11.2010. V uvedenom rozhodnutí dovolací súd uviedol, že skutočnosť, že notár pravdivosť obsahu dokladov pripojených k návrhu o vydanie osvedčenia podľa zákona č. 293/1992 Zb., ani náležitosti vôle navrhovateľa a iných osôb nepotvrdzovalo, totiž neznamená, že v prípade pochybností nemožno skúmať splnenie uvedených podmienok. Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR pod č. 86/2001, v odôvodnení ktorého je poukázané aj na ust. § 70 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľnosti a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), podľa ktorého sú údaje katastra (medzi ktoré patria aj údaje o právach k nehnuteľnostiam) hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. Citované zákonné ustanovenie vyjadruje právnu domnienku, ktorá pripúšťa dôkaz opaku. Súd ju má preto preukázanú, pokiaľ v konaní nevyjde najavo opak. Navyše spomenutý záver Najvyššieho súdu SR uvedený v uznesení sp. zn. 2Cdo 191/2009 zo dňa 29.11.2010 a v uznesení sp. zn. 2Cdo 159/2010 zo dňa 27.06.2012 o možnosti posudzovať okolnosti, za ktorých vydal notár o držbe podľa zákona č. 293/1992 Zb. odkázal aj Ústavný súd SR vo svojom náleze sp. zn. III.ÚS 477/2015 zo dňa 07.04.2016, v ktorom zároveň uviedol, že „skutočnosť, že v zmysle právnej úpravy nebol notár vydávajúci osvedčenie povinný skúmať splnenie podmienok, neznamená, že tieto zákonné podmienky ani nemuseli byť splnené“. Z uvedeného vyplýva záver, že ak § 2 ods. 2 zákona č. 293/1992 Zb. stanovil, že vydať osvedčenie o držbe možno len držiteľovi nehnuteľnosti, ktorého definíciu obsahuje § 129 v spojení s § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nadobudnutím postavenia „oprávneného držiteľa zo zákona“ nie je dotknutá možnosť súdu aj po uplynutí zákonnej desaťročnej lehoty plynúcej od zápisu tohto osvedčenia do katastra nehnuteľností posudzovať u takéhoto držiteľa splnenie podmienok na nadobudnutie vlastníckeho práva podľa kritérií na jeho nadobudnutie na základe vydržania stanovených v Občianskom zákonníku. V danej súvislosti odvolateľka poukázala na znenie ust. § 134 Občianskeho zákonníka, ktoré stanovuje zákonné podmienky na nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, z ktorých jedna je i podmienka oprávnenej držby a definíciu oprávneného držiteľa uvedenú v § 130 Občianskeho zákonníka. Oprávnená držba vyžaduje súčasné splnenie dvoch podmienok, a to dobromyseľnosť držiteľa o tom, že mu vec alebo právo patrí a danosť tejto dobromyseľnosti so zreteľom ku všetkým okolnostiam. Zákon č. 293/1992 Zb. v zmysle judikátu doplnil

ustanovenie § 130 Občianskeho zákonníka o novú „definíciu“ oprávneného držiteľa, za ktorého sa zo zákona považovala osoba zapísaná v katastri nehnuteľností na základe osvedčenia o držbe. Podľa názoru žalovanej však prijatím zákona č. 393/2000 Z. z., ktorý novelizoval zákon č. 293/1992 Zb. a ktorý zrušil ustanovenie zakotvujúce túto „definíciu“ oprávneného držiteľa, došlo aj k zrušeniu postavenia oprávneného držiteľa, a to s účinnosťou od 01.12.2000. Uvedený záver nie je v rozpore so zásadou neprípustnosti a retroaktivity, keďže nemá vplyv na právne postavenie osoby „oprávneného držiteľa“ v období od zápisu osvedčenia o držbe do katastra nehnuteľností do 30.11.2000. Toto obdobie sa takejto osobe započíta do plynutia príslušnej vydržacej doby. Od 01.12.2000 však dobromyseľnosť takejto osoby treba posudzovať podľa § 130 Občianskeho zákonníka. Ak bola takáto osoba dobromyseľná aj po 01.12.2000 v zmysle § 130 Občianskeho zákonníka, vydržacia doba jej zmenou zákona plynúť neprestala, no u takejto osoby nebola 30.11.2000 súčasne splnená podmienka dobromyseľnosti držiteľa o tom, že mu vec alebo právo patrí a danosť tejto dobromyseľnosti so zreteľom ku všetkým okolnostiam, potom vydržacia doba ďalej neplynula. Uvedený záver je súladný aj s intertemporálnou normou § 854 Občianskeho zákonníka, nakoľko nemá vplyv na posudzovanie vzniku oprávnenej držby a ani na právne nároky z nej vzniknuté (v čase účinnosti § 2 až 9 zákona č. 293/1992 Zb.). V zmysle ust. § 854 Občianskeho zákonníka ako aj ďalších intertemporálnych zásad sa novým zákonom spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred účinnosťou nového zákona, pričom podľa doterajších predpisov sa spravuje len vznik týchto právnych vzťahov a právne nároky z nich vzniknuté. Názor vyslovený Najvyšším súdom SR v judikáte však skôr pripomína stav delegovania právnej úpravy, kedy má už neplatná a neúčinná právna norma regulovať právne vzťahy, ktoré vznikli výlučne v období jej účinnosti aj po dátume, kedy už účinná nie je. Takýto stav je v rámci intertemporalít právnych noriem neželaný, pričom ako taký môže byť zavedený výlučne výslovným znením zákona, čo sa však zákonom č. 393/2000 Z. z. nestalo. Prezentovaný názor vychádza aj zo samotného úmyslu zákonodarcu prezentovaného prijatím zákona č. 393/2000 Z. z., kedy zákonodarca touto novelou chcel ukončiť nežiaduci stav, spôsobený znením § 2 až § 9 zákona č. 293/1992 Zb., a nie tento stav predĺžiť a ponechať nenapadnuteľný. Žalovaná nadobudla výlučné vlastnícke právo k predmetným pozemkom na základe kúpnych zmlúv uzatvorených s pôvodným vlastníkom C. G. V., a to kúpnej zmluvy zo dňa 09.12.1992, ktorej vklad bol povolený do katastra nehnuteľností dňa 03.09.1993 a kúpnej zmluvy zo dňa 17.11.1991, vklad ktorej bol do katastra nehnuteľností povolený dňa 10.02.1994. Vklad vlastníckeho práva sa v zmysle § 133 Občianskeho zákonníka považuje za okamih nadobudnutia vlastníctva. Žalobkyňa sa v zmysle zákona č. 293/1992 Zb. stala oprávnenou držiteľkou nehnuteľnosti vkladom notárskeho osvedčenia o držbe č. N 281/94, Nz 495/97, ktorého vklad bol do katastra nehnuteľností povolený dňa 19.02.1999. Podľa § 1 písm. a/ zákona č. 293/1992 Zb. účelom tohto zákona bolo upraviť podmienky a postup pri zápise neevidovaných vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam vyskytujúcich sa na území Slovenskej republiky. V prejednávanom prípade však k nehnuteľnostiam vlastnícke právo evidované bolo, a to v prospech žalovanej. Vklad notárskeho osvedčenia o držbe sp. zn. N 281/94, Nz 495/97 bol tak povolený v rozpore so zákonom. Postavenie žalobkyne ako oprávneného držiteľa tak nebolo nadobudnuté zákonným spôsobom a preto by nemalo požívať právnu ochranu. Pri skúmaní oprávnenosti držby žalobkyne odvolateľka poukázala na samotné znenie notárskeho osvedčenia o držbe sp. zn. N 281/94, Nz 495/97, v ktorom žalobkyňa uvádza, že predmetný pozemok drží od roku 1993 titulom daru od svojho otca G. I. ktorý mal tento pozemok kúpiť v roku 1970 od C. V.. V predchádzajúcich súdnych konaniach týkajúcich sa predmetných nehnuteľností však žalobkyňa tvrdila, že kúpna zmluva bola uzavretá s bratom pôvodného vlastníka pozemkov F. V., s tým, že všetky predchádzajúce právne úkony boli neplatné pre nedostatok formy. Podľa právnej úpravy platnej v roku 1970 bolo na prevod vlastníckeho práva potrebné spísať písomnú zmluvu a následne bolo potrebné takúto zmluvu registrovať v evidencii nehnuteľností štátnym notárstvom. Až táto registrácia mala za následok konštitutívne nadobudnutie vlastníckeho práva. V roku 1993, keď mal žalobkyňa darovať jej otec, bolo opäť potrebné darovaciu zmluvu vyhotoviť písomne a zapísať ju do katastra nehnuteľností vkladom, ktorý mal konštitutívne účinky.

7. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe a judikatúry tak slovenských, ako aj českých súdov dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať ku všetkým právnym skutočnostiam, ktoré majú za následok nadobudnutie veci alebo práva, ktoré je predmetom držby, teda aj existencie písomnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti. Ak sa niekto chopí držby nehnuteľnosti na základe ústnej zmluvy o jej prevode, nemôže byť vzhľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom veci, a to ani v prípade, že je presvedčený, že taká zmluva k nadobudnutiu vlastníctva k nehnuteľnosti postačuje (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 885/2005 zo dňa 20.06.2008, sp. zn. 2Cdon 568/1996 zo dňa 10.02.1999). Nedodržanie písomnej formy právneho úkonu predstavuje právny omyl, ktorý je neospravedliteľný. Ak si aj žalobkyňa svoju oprávnenú držbu odvodzuje od

skutočnosti, že pozemky od roku 1993 užívala, išlo zrejme o užívanie bez právneho titulu, prípadne na základe ústnej nájomnej zmluvy, ktorú zrejme uzatvoril jej otec s C. V.. Žalobkyňa a rovnako ani jej právny predchodca teda nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k predmetnému pozemku, nakoľko z dôvodu neospravedliteľného právneho omylu spočívajúceho v nedostatku formy, nemohli byť vzhľadom na všetky okolnosti predmetného prípadu dobromyseľní v tom, že im pozemok patrí. Obsah vlastníckeho práva vymedzený v § 123 Občianskeho zákonníka predstavuje vymenovanie oprávnení vlastníka nehnuteľnosti. Nakoľko ide o oprávnenia, samotný vlastník nie je povinný činnosti vymenované v uvedenom zákonom ustanovení vykonávať. Vlastník teda nie je povinný predmet svojho vlastníctva držať, ani užívať, môže ho nechať takpovediac „ležať ladom“ bez toho, aby sa mohol obávať, že sa mu z dôvodu jeho nečinnosti jeho vlastnícke právo (a oprávnenia) uvedené v § 123 Občianskeho zákonníka premičali. V danej súvislosti odvolateľka poukázala na nepremiľčateľnosť vlastníckeho práva uvedenú v § 100 ods. 2 vety prvej Občianskeho zákonníka. Zo žiadneho ustanovenia právnych predpisov platných v Slovenskej republike nevyplýva, že by bol vlastník povinný v pravidelných intervaloch sledovať a kontrolovať stav zápisov jeho vlastníckeho práva v katastrí nehnuteľností. Rovnako nemožno od vlastníka nehnuteľnosti pod hrozbou uplynutia nejakej lehoty žiadať, aby zisťoval, či niekto nedôveryhodným spôsobom nenadobudol právo k jeho nehnuteľnosti smerujúce k jej vydržaniu. Podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR vety tretej majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepoužíva. V nadväznosti na to ust. § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka je premietnutím ústavnoprávnej dimenzie ochrany vlastníckeho práva. Vlastník má právo domáhať sa ochrany proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnené zasahuje. Žalovaná preto žiada odvolací súd, aby poskytol jej vlastníckemu právu k nehnuteľnosti, (ktoré nadobudla v dobrej viere), ochranu proti neoprávnenému zásahu domnelého „vlastníka“ - žalobkyne, ktorej spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva nemôže požívať ochranu osoby, ktorá svoje právo nadobudla v dobrej viere. Poskytnutie ochrany vlastníckemu právu žalovanej tak bude predstavovať naplnenie jej legitímnych očakávaní a zároveň bude vychádzať z princípu právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere. Povolením vkladu kúpnych zmlúv uzatvorených medzi žalovanou a ich pôvodným vlastníkom C. G. V. žalovaná nadobudla výlučné vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Toto vlastnícke právo jej zostalo zachované až dodnes. V zmysle príslušných právnych predpisov možno vlastnícke právo obmedziť alebo ho pozbaviť (vyvlastniť) len v prípade, ak to stanovuje zákon a zároveň len za podmienok stanovených zákonom a Ústavou SR - článok 20 ods. 4 Ústavy SR. Takými sú existencia verejného záujmu, len v nevyhnutnej miere a len za primeranú náhradu. Právny poriadok Slovenskej republiky nepozná možnosť zániku vlastníckeho práva uplynutím času. Rozsudkom okresného súdu však k takémuto faktickému vyvlastneniu nehnuteľnosti žalovanej došlo. Jeho právny záver preto nemožno považovať za súladný so zákonom a Ústavou SR, a preto je potrebné ho zmeniť.

8. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Súčasne žiadala, aby odvolací súd priznal žalobkyňi voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

9. Nestotožnila sa s právnym názorom prezentovaným odvolateľkou v jej opravnom prostriedku. Tak ako žalovaná vo svojom odvolaní na strane 3 uvádza, zákon č. 293/1992 Zb. v ust. § 2 ods. 2 oprávňoval dotknutú osobu domáhať sa voči držiteľovi svojho práva žalobou na príslušnom súde v lehote desiatich rokov plynúcich odo dňa zápisu osvedčenia o držbe do katastra nehnuteľností (prostredníctvom žaloby o určenie, že navrhovateľ nesplnil podmienky na vydanie notárskeho osvedčenia - pred zápisom osvedčenia do katastra, resp. určenia, že žalovaný nie je oprávneným držiteľom nehnuteľnosti - po vykonaní zápisu osvedčenia do katastra). Podaním žaloby v rámci zákonom stanovenej desaťročnej doby a riadne pokračovanie v tomto konaní malo teda za následok, že plynutie uvedenej lehoty bolo prerušené až do meritórneho rozhodnutia súdu vo veci. Nakoľko však ustanovenia zákona č. 293/1992 Zb. boli vypustené jeho novelou vykonanej zákonom č. 393/2000 Z. z. v súvislosti s nadobudnutím jeho účinnosti, t.j. od 01.12.2000, žiadnemu z držiteľov nemohla uplynúť týmto osobitným predpisom stanovená desaťročná doba na nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Citovaný judikát NS SR aj v záujme zachovania právnej istoty a zachovania statusu držiteľov ako oprávnených držiteľov, uviedol, že táto držba založená na základe lex specialis je naďalej držbou oprávnenou, a to podľa ustanovení lex generalis - § 130 a nasl. Občianskeho zákonníka s tým, že desaťročná vydržacia doba naďalej plynie odo dňa zápisu notárskeho osvedčenia do katastra nehnuteľností a s tým, že do 30.11.2000 sa táto lehota posudzuje podľa zákona č. 293/1992 Zb. a od 01.12.2000 sa jej plynutie a nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním posudzuje podľa § 134 Občianskeho zákonníka.

10. Princíp nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním oprávneným držiteľom je skutočnosť, že oprávnenosť držby musí byť u držiteľa daná počas celej doby plynutia vydržacej doby. V prípade oprávnených držiteľov podľa zákona č. 293/1992 Zb. bola daná oprávnenosť držby držiteľa ex lege (vykonaním zápisu osvedčenia do katastra nehnuteľností) a oprávnenosť tejto držby mohla tretia osoba narušiť len podaním príslušného žalobného návrhu na súde a v zmysle uvedeného judikátu bola táto dobromyseľnosť zachovaná aj od 01.12.2000. Držiteľ, oprávnenosť držby, ktorého sa posudzuje podľa lex generalis - Občianskeho zákonníka, svoju dobromyseľnosť, (a teda aj možnosť nadobudnúť vecné právo vydržaním), stráca v momente, kedy sa objektívne dozvie o skutočnostiach, ktoré dobromyseľnosť jeho držby narušujú (žaloba vlastníka voči držiteľovi, oznámenie vlastníka alebo inej osoby o skutočnostiach, na základe ktorých v nich držiteľ objektívne nemôže seba považovať za vlastníka - napr. písomné alebo ústne oznámenia a pod.). Vzhľadom na uvedené, dotknutá osoba mohla mať status oprávneného držiteľa založeného zákonom č. 293/1992 Zb. do 30.11.2000 narušiť podaním žalobného návrhu a po 01.12.2000 oznámením držiteľovi o skutočnostiach, na základe ktorých držiteľ mohol nadobudnúť pochybnosti o oprávnenosti svojej držby (držiteľ bol vo svojej pokojnej držbe rušený).

11. Ak teda žalobkyňa nadobudla status oprávnenej držiteľky - ex lege odo dňa vykonania zápisu notárskeho osvedčenia N 281/2004, Nz 495/97 do katastra nehnuteľností, t.j. dňa 19.02.1999, posudzuje sa oprávnenosť jej držby od 19.02.1999 do 30.11.2000 a plynutie vydržacej doby podľa zákona č. 293/1992 Zb. od 01.12.2000 do 19.02.2009 podľa Občianskeho zákonníka. Žalovaná ako dotknutá osoba mohla v tejto dobe jednak voči žalovanej uplatniť svoje nároky prostredníctvom žaloby, resp. v období od 01.12.2000 do 19.02.2009 by postačovalo, aby žalobkyňa upozornila na spornosť vlastníckeho práva a na neexistenciu titulov nadobudnutia (kúpnych zmlúv), ktoré jej majú k spornej nehnuteľnosti svedčiť, a tým spôsobiť zánik dobrej viery v držbe žalobkyne. Nakoľko v pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená (§ 130 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka), žalovaná niesla bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno ohľadom skutočností, ktorými by preukázala rušenie v držbe spornej nehnuteľnosti v podiele 2/5 u žalobkyne. Žalovaná však počas konania takéto rušenie netvrdila a nepreukazovala, a netvrdila ho ani v žalobe. Z uvedeného dôvodu aj v záujme zachovania princípu právnej istoty v súvislosti so zápisom osvedčenia o držbe vo väzbe na uplynutie desaťročnej vydržacej doby a princípu, že „právo patrí bdelym,“ nadobudla žalobkyňa k 19.02.2009 vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti v podiele 2/5 na základe vydržania a žalobkyňa v tomto rozsahu toto právo stratila.

12. Neobstojí ani námietka žalovanej týkajúca sa väd nadobúdacieho titulu držby tak, ako ho žalobkyňa uviedla v samotnej notárskej zápisnici N 281/94, Nz 495/97, (o tom, že žalobkyňa mala sporný pozemok nadobudnúť na základe daru od svojho otca G. I., ktorý mal tento pozemok odkúpiť v roku 1970 od C. V. s tým, že tieto úkony mali byť neplatné pre nedodržanie ich formy). Uvedená skutočnosť nemá totiž vplyv na oprávnenosť držby založenej zápisom osvedčenia o držbe do katastra nehnuteľností, čo uvádzal aj súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí. Postavenie oprávnenej držiteľky nadobudla žalobkyňa priamo zo zákona zápisom do katastra nehnuteľností, v dôsledku čoho nie je potrebné skúmať, či v čase, keď pred notárom spísala osvedčenie o držbe, splnila podmienky oprávnenej držby. Judikatúra, na ktorú poukazovala odvolateľka vo svojom opravnom prostriedku (rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 191/2009 a sp. zn. 2Cdo 159/2010) bola prekonaná rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 47/2012, ktorý bol napokon aj publikovaný v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, čím pre nižšie súdy nadobudol záväznosť. Jedná sa teda o ustálený právny záver určený pre súdnu prax a preto súd prvej inštancie postupoval správne, keď z tohto právneho názoru vychádzal, tak ako mu to napokon ukladá aj CSP v čl. 4 ods. 2.

13. Žalovaná nepodala vo veci odvoláciu dupliku.

14. Odvolací súd pred svojím rozhodnutím vyzval obidve procesné strany v súlade s ust. § 382 CSP, aby sa vyjadrili k možnej aplikácii ust. § 137 písm. c/, d/ CSP s použitím § 77 a § 78 CSP, § 228 ods. 1 CSP, § 136 až § 139 Občianskeho zákonníka, § 34 až § 37 a § 70 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), ktoré doposiaľ pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité.

15. V reakcii na túto výzvu žalobkyňa vyslovila názor, že v prejednávanej veci nemusia z vyššie uvedených dôvodov vystupovať všetci podieloví (duplicitní) spoluvlastníci, určenia podielov ktorých sa žalobkyňa v konaní nedomáha. V danom prípade ako podielová spoluvlastníčka ohľadom určenia svojho podielu vystupuje ako samostatný subjekt. Predmetom žaloby je určenie vlastníckeho práva, ktorého sa žalobkyňa domáha voči žalovanej, ktorej podľa výpisu z tohto listu vlastníctva svedčí 1/1

určenia vlastníckeho práva v rozsahu 2/5, t. j. v takom rozsahu, v akom je žalobkyňa ako podielová spoluvlastníčka zapísaná do katastra nehnuteľností pod B3. Podľa názoru žalobkyne v tomto prípade nemusia byť ako subjekty sporu označení všetci „duplicitní“ vlastníci zapísaní na tomto liste vlastníctva. Prípadné rozhodnutie vo veci (pozitívne určenie vlastníckeho práva v prospech iba žalobkyne v podiele 2/5) môže mať podľa názoru žalobkyne s poukazom na § 36a ods. 2 písm. a/ zákona č. 162/1995 Z.z. za následok nasledovný zápis na predmetnom LV žalobkyňa 2/5, žalovaná 3/5, C. U. 2/5, narušenie hodnovernosti údajov katastra podľa § 70 bude zapísané už len vo vzťahu k podielu žalovanej a k podielu C. U.. Aj z obsahu spisu a listín, ktoré sú obsahom súdneho spisu vyplýva, že žalobkyňa spochybňuje iba vlastnícke právo žalovanej, a to v rozsahu 2/5, t. j. že žalovaná nemá byť evidovaná ako vlastníčka v rozsahu jej spoluvlastníckeho podielu. V prípade úspechu v spore by žalobkyňa mohla dosiahnuť odstránenie vyznačenej duplicity práve v rozsahu 2/5. Žalobkyňa v tomto spore nežiada určiť vlastnícke právo druhej spoluvlastníčky C. U.. Napokon v tomto rozsahu by nemala na požadovanom určení ani naliehavý právny záujem. Navrhuje iba odstránenie duplicity v rozsahu jej spoluvlastníckeho podielu, teda k podielu, ku ktorému jej svedčí nadobúdací titul - notárska zápisnica o osvedčení o držbe podľa zákona č. 293/1992 Zb. v znení pred novelou vykonanou zákonom č. 393/2000 Z.z.

16. Z listín predložených do súdneho spisu, pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Námestovo sp. zn. 8C/18/2012, s ktorého obsahom sa súd prvej inštancie oboznámil (odsek 5 rozsudku sp. zn. 2C/83/2015 zo dňa 07.08.2017) vyplýva, že žalobkyňa, ako aj C. R. (v procesnom postavení žalovaný) spochybňovali vlastnícke právo žalovanej k spornej nehnuteľnosti. Žalovaná (v procesnom postavení žalobkyne), v konaní sp. zn. 8C/18/2012 tvrdila, že výlučnou a jedinou vlastníčkou tejto nehnuteľnosti je ona, a teda, že tak žalobkyňa, ako aj C. R. nemajú byť podielovými vlastníkmi tejto nehnuteľnosti každý v podiele 2/5. Z takto zisteného skutkového stavu je zrejmé, že duplicita medzi žalobkyňou a C. R. (v súčasnosti C. U.) nie je, teda, že na jednej strane je tu podiel 4/5, na ktorý si nárokujú žalobkyňa a C. R. a na strane druhej je tu 1/1 žalovanej zapísanej v katastri nehnuteľností titulom kúpnych zmlúv V1671/93 a V193/94. Napokon aj zo samotnej poznámky o narušení hodnovernosti údajov katastra nehnuteľností zapísanej na predmetnom liste vlastníctva vyplýva, že k narušeniu hodnovernosti údajov došlo vo vzťahu k podielu žalovanej vo výške 1/1 práve notárskymi osvedčeniami o držbe Z402/93 (N 37/93) v podiele 2/5 (C. R.) a Z1163/97 (N 281/94) v podiele 2/5 (žalobkyňa). Z uvedeného možno teda konštatovať, že dielčím určením vlastníckeho práva žalobkyne v rozsahu 2/5 (nakoľko len v tomto rozsahu má žalobkyňa naliehavý právny záujem na určení, len v tomto rozsahu jej svedčí nadobúdací titul) sa v časti duplicitný zápis môže odstrániť a takéto rozhodnutie môže byť spôsobilou listinou na vykonanie zápisu v katastri nehnuteľností.

17. V danej súvislosti žalobkyňa poukázala aj na to, že C. U., rod. R. (pôvodne C. R.) sa ako žalobkyňa domáha voči žalovanej K. R. určenia jej vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti v rozsahu 2/5 za skutkovo aj právne rovnakých okolností, a to určovací žalobou, o ktorej koná Okresný súd Námestovo pod sp. zn. 2C/83/2015, ktoré doposiaľ nebolo právoplatne skončené. V prípade, ak by aj C. U., rod. R. bola v rozsahu určenia podielu 2/5 úspešná v konaní (obdobne ako žalobkyňa z dôvodov uvedených vyššie), bola by následne duplicita odstránená v celom rozsahu. Žalobkyňa by bola zapísaná v rozsahu 2/5, C. U., rod. R. v rozsahu 2/5 a žalovaná vo zvyšnej 1/5.

18. Žalovaná vo svojom vyjadrení k predmetnej výzve odvolacieho súdu s poukazom na ust. § 78 ods. 3 CSP navrhla žalobu v celom rozsahu zamietnuť s odôvodnením, že v prejednávanej veci nebola splnená podmienka účasti všetkých subjektov núteného spoločenstva, ktoré tvoria všetci spoluvlastníci uvedení na liste vlastníctva č. XXXX pre k.ú. M..

19. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 CSP a § 385 ods. 1 CSP) toto rozhodnutie v súlade s ust. § 388 CSP zmenil tak, že žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol.

20. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobkyňa sa svojou žalobou zo dňa 02.03.2015 domáhala určenia, že je vlastníčkou pozemku evidovaného ako EKN parcela č. 1074 orná pôda o výmere 7194 m², ktorý je zapísaný na LV č. XXXX pre obec a k.ú. M. v podiele 2/5, ktorý podiel je evidovaný pod B2 na uvedenom LV. Z údajov verejne dostupného registra ÚGK SR - čiastočného výpisu z listu vlastníctva č. XXXX vydaného pre okres F., obec a katastrálne územie M. však vyplýva, že spoluvlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti sú G. O., rod. I. (t. j. žalobkyňa) v podiele 2/5, K. R., rod. C. (žalovaná) v podiele 1/1 a C. U., rod. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. č. XXX v podiele 2/5.

21. V zmysle ust. § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

22. Nerozlučné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný; procesný úkon jedného z nich platí i pre ostatných (§ 77 ods. 1 CSP).

23. Základným procesným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby (akou je aj žaloba v preskúmvanej veci) je v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. (teraz § 137 písm. c) CSP - poznámka odvolacieho súdu) existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania sa súd musí zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe už po začatí konania, pričom naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania. Určovacia žaloba má preventívny charakter, má miesto jednak tak, kde možno pomocou nej eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu a k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak. V prípadoch, v ktorých určovacia žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov. Tieto funkcie určovacej žaloby korešpondujú práve s podmienkou naliehavého právneho záujmu; ak nemožno v konkrétnom prípade očakávať, že ich určovacia žaloba bude plniť, nebude ani naliehavý právny záujem na takomto určení. Ak súd zamietá určovaciu žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, je vylúčené, aby súčasne žalobu preskúmal po vecnej stránke (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/111/2008 zo dňa 30.06.2009).

24. Existenciou naliehavého právneho záujmu žalobcu na ním požadovanom určení, je teda súd oprávnený zaoberať sa z úradnej povinnosti v každom štádiu konania.

25. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v je o právnom vzťahu; záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá teda posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snáď spornosť neodstraňuje, ale zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo.

26. Je nepochybné, že podielový spoluvlastník má naliehavý právny záujem na určení, komu patrí zostávajúci spoluvlastnícky podiel v prípade, že ním majú byť odstránené pochybnosti zapríčinené duplicitným zápisom v katastri nehnuteľností (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo 63/2001)

27. Odvolací súd nepochybuje závery Najvyššieho súdu SR prezentované v jeho rozhodnutí sp. zn. 3Cdo 51/2009 zo dňa 28.10.2010 o tom, že v konaní o určenie vlastníctva k spoluvlastníckemu podielu je pasívne legitimovaný iba dotknutý spoluvlastník tohto spoluvlastníckeho podielu z dôvodu, že právnej sféry ďalších ostatných spoluvlastníkov sa toto konanie netýka a výsledok konania (určenie práva k spoluvlastníckemu podielu) nemôže mať na ich právne pomery žiaden vplyv, t. j. nemôže mať žiaden dopad na vymedzenie ich práv a povinností týmto súdnym rozhodnutím. Rozsudok sa teda nemusí vzťahovať na všetkých účastníkov právneho vzťahu (§ 91 ods. 2 CSP), teraz § 77 ods. 1 CSP - (poznámka odvolacieho súdu).

28. Podľa názoru krajského súdu však uvedené závery platia len za situácie, že sa súdnym rozhodnutím odstráni duplicita vlastníctva doposiaľ evidovaná v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva. Iná situácia však je, ak súčet spoluvlastníckych podielov jednotlivých spoluvlastníkov zapísaných na LV je viac ako 1/1 aj po tom, ako súd vyhovie žalobe o určenie, že žalobca je spoluvlastníkom určitého spoluvlastníckeho podielu s treťou osobou. V takom prípade je nutné, aby konanie prebehlo za účasti všetkých podielových spoluvlastníkov nehnuteľnosti, zapísaných na príslušnom liste vlastníctva, ktorí tvoria nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 ods. 1 CSP. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na záväznosť rozsudku upravenú v ust. § 228 CSP. Ak by žaloba smerovala len proti niektorým z

podielových spoluvlastníkov, bol by síce výrok rozsudku záväzný, ale len pre orgán, ktorý kataster vedie, nebol by však záväzný pre tie osoby, ktoré sú zapísané v katastri nehnuteľností ako spoluvlastníci a neboli by žalované, čoho dôsledkom by bolo, že orgán, ktorý kataster vedie, by údaj o spoluvlastnícke (spoluvlastníckych podieloch osôb, ktoré neboli žalované) nemohol z katastra nehnuteľností vymazať, pričom zapísaním žalobkyne ako vlastníčky v podiele 2/5 v súlade s napadnutým rozsudkom by opätovne vznikol duplicitný zápis vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti. Tým by sa neodstránila neistota o skutočných právnych vzťahoch medzi jeho účastníkmi a nedosiahla by sa zhoda medzi skutočným právnym stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľností.

29. Podľa súčasnej právnej úpravy je totiž vylúčené, aby vlastnícke právo k celej veci malo súčasne viac osôb, ktoré nie sú jej spoločníkmi; mimo právny režim spoluvlastníctva nemožno nadobudnúť vlastnícke právo k už existujúcej veci bez toho, aby súčasne zaniklo vlastnícke právo jej doterajšiemu vlastníkovi. Tomu nasvedčuje i právna úprava týkajúca sa záznamu v ust. § 34 až § 37 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon). Z ust. § 36 ods. 2 citovaného zákona tiež vyplýva, že len ak je verejná listina spôsobilá na vykonanie záznamu, okresný úrad vykoná záznam do katastra. Ak je vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva a na vykonanie záznamu je predložená ďalšia verejná listina alebo iná listina, ktorá nevychádza z údajov katastra, okresný úrad nevykoná záznam a túto skutočnosť oznámi tomu, kto ju predložil a tomu, v koho prospech právo k nehnuteľnosti svedčí podľa listiny. Okresný úrad súčasne vyzve dotknuté osoby, aby uzavreli dohodu alebo podali na súde žalobu o určenie práva k nehnuteľnosti (§ 36a katastrálneho zákona).

30. V danej súvislosti odvolací súd upriamuje pozornosť i na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 15/2017 z 30. mája 2018, z ktorého vyplýva, že ak je nehnuteľnosť v katastri nehnuteľností vedená duplicitne ako vlastníctvo žalobcu aj žalovaného, má žalobca naliehavý právny záujem (§ 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku, resp. § 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku) na negatívnom určení, že žalovaný nie je vlastníkom tejto nehnuteľnosti.

31. Odvolací súd zdôrazňuje, že určovacia žaloba je prípustná v prípade spornosti v právnych vzťahoch evidovaných katastrom nehnuteľností. Stav spornosti môže byť okrem iného vyvolaný tiež omylom katastra pri identifikácii nehnuteľností, prípadne existenciou duplicitného zápisu, t.j. že určitá nehnuteľnosť, resp. jej časť, je zapísaná v prospech dvoch odlišných vlastníkov. Je nepochybné, že duplicitným zápisom pre akt vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností vznikol v právnych vzťahoch evidovaných v katastri nehnuteľností sporný stav, ktorý musí byť napravený, pretože v opačnom prípade by vo sfére vlastníckych vzťahov dotknutých účastníkov pretrvával stav právnej neistoty. Táto právna neistota by však podľa názoru odvolacieho súdu nebola odstránená vyhovením žalobe žalobkyne v prejednávanej veci, keďže nedošlo k odstráneniu právnej neistoty v právnych vzťahoch jednotlivých spoluvlastníkov. Napokon takéto rozhodnutie by nebolo ani spôsobilé zápisu do katastra nehnuteľností. Okrem toho aktuálna súdna prax už pripúšťa aj negatívnu určovaciu žalobu pre potreby odstránenia nežiaduceho zápisu v katastri nehnuteľností. Výsledkom určovacej žaloby, v ktorej sa žalobca domáha určenia vlastníckeho práva, musí byť taký výrok súdu, ktorý v prípade vyhovenia žaloby t.j. po vyhlásení rozhodnutia bol súčet podielov jednotlivých spoluvlastníkov spornej nehnuteľnosti 1/1. V opačnom prípade určovacia žaloba nenapĺňa tieto ciele, v dôsledku čoho žalobkyňa nemôže mať naliehavý právny záujem na požadovanom určení. V prípade nerozlučného spoločenstva a opomenutie konať spôsobom, z ktorých hmotnoprávných predpisov vyplýva postavenie nerozlučného spoločníka (v zmysle § 77 ods. 1 CSP) musí nájsť svoj odraz aj v rozhodnutí súdu. V prípade tohto spoločenstva platí ustálená judikatúra súdov, podľa ktorej, ak neboli stranami sporu všetci do úvahy prichádzajúci nerozluční spoločníci, rozhodnutie súdu nemôže byť účinné voči tým, ktorí neboli stranami sporu a z tohto dôvodu žalobu treba bez ďalšieho zamietnuť.

32. Možno teda zhrnúť, že ak je súčet spoluvlastníckych podielov jednotlivých spoluvlastníkov zapísaných na LV v čase začatia konania viac ako 1/1, ale aj po tom, ako súd vyhovie žalobe o určenie, že žalobca je spoluvlastníkom určitého spoluvlastníckeho podielu s treťou osobou, t.zn. žaloba nesmeruje proti všetkým osobám, ktoré sú v čase rozhodovania zapísané v katastri nehnuteľností ako vlastníci (spoluvlastníci) predmetnej nehnuteľnosti, za takej situácie nemôže mať žalobca naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

33. Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu vo veci samej podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu z a m i e t o l .

34. Nakoľko odvolací súd zamietol určovaciu žalobu žalobkyne pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, je vylúčené, aby súčasne žalobu preskúmal po vecnej stránke, a preto sa už nezaoberal sa argumentáciou žalovanej prezentovanou v jej opravnom prostriedku a tiež vyjadreniami žalobkyne, ktoré boli obsahom jej podaní v tomto odvolacom konaní.

35. Podľa § 224 CSP, súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí subjektom konania.

36. V zmysle § 378 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

37. V danej súvislosti odvolací súd uvádza, že po vyhlásení svojho rozhodnutia zistil zrejmu nesprávnosť vo výrokovej časti vyhláseného rozsudku, a to v jeho prvej vete týkajúcej sa označenia časti výroku rozhodnutia okresného súdu, ktorú zmenil a dátumu (konkrétne roku vyhlásenia) tohto rozhodnutia.

38. Z obsahu jednotlivých častí vyššie uvedeného rozhodnutia odvolacieho súdu (osobitne odôvodnenia), v ktorom je správne uvedené, že odvolací súd zmenil výrok napadnutého rozhodnutia vo veci samej, je mimo rámec akejkolvek pochybnosti zrejme, že k preklepu v označení výroku napadnutého rozhodnutia namiesto správneho číselného označenia I., jeho nesprávnym označením II. a dátumu vyhlásenia napadnutého rozhodnutia 29. mája 2019 namiesto správneho dátumu 29. mája 2017 došlo len zjavným a okamžitým zlyhaním duševnej či mechanickej činnosti osoby, za účasti ktorej došlo k vyhláseniu alebo vyhotoveniu rozsudku a chyby v písaní pri príprave výroku rozhodnutia odvolacieho súdu, a ktoré sú zrejme; zrejmosť takej nesprávnosti vysvitá z porovnania výroku rozsudku s jeho záhlavím i odôvodnením, prípadne aj z iných súvislostí.

39. S ohľadom na popísanú procesnú situáciu a citované zákonné ustanovenie, krajský súd do výroku tohto rozhodnutia zahrnul aj opravné uznesenie, ktorým postupom podľa § 224 CSP s použitím § 378 CSP odstránil/opravil predmetnú zrejmu nesprávnosť a chyby v písaní. Je potrebné zdôrazniť, že v dôsledku tejto opravy nedošlo k žiadnej obsahovej, resp. vecnej zmene pôvodného rozhodnutia odvolacieho súdu. Súd teda nevyhotovil chybne vyhlásený rozsudok a do výroku tohto rozsudku pripojil výrok, ktorého obsahom je aj oprava ústne vyhláseného rozsudku a táto skutočnosť je zrejma aj z odôvodnenia tohto rozhodnutia.

40. O nároku na náhradu trov konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ako úspešnej procesnej strane priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalobkyne, ktorá vo veci úspech nemala. Je pritom potrebné zdôrazniť, že trovy konania na súde prvej inštancie i aktuálneho odvolacieho konania, o ktorých rozhodoval odvolací súd, tvoria jeden celok.

41. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

42. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).